

Биотехнология мамандығының «Микробты ақуыз алу өндірісі» пәні бойынша емтихан сұрақтары

№	Сұрақ	1 Бөлім*
1	Микробиология пәні және оның биология саласындағы пәндердің арасында алатын орны. Микроорганизмдердің негізгі ерекшеліктері.	1 Сұрақ
2	Микробиологияның қазіргі таңдағы бағыттар мен даму қарқыны. Қазақстан мен Ресейдегі микробиологияның дамуы	1 Сұрақ
3	Про- және эукариотты клеткалы микроорганизмдерге қандай организмдер жатады және олардың негізгі ерекшеліктерін атаңыз.	1 Сұрақ
4	Прокариотты микроорганизмдердің тіршіліктегі орны.	1 Сұрақ
5	Микробиологияның ғылым ретінде қалыптасуы кезеңінде үлес қосқан ғалымдарды атаңыз және олардың жаңалықтарына шолу жасаңыз.	1 Сұрақ
6	Қазақстанда жалпы микробиология мен вирусологияның негізін қалаушыла, олардың ашқан жаңалықтары.	1 Сұрақ
7	Микроорганизмдердің алуантүрлілігі.	1 Сұрақ
8	Прокариотты микроорганизмдер. Эубактериялардың негізгі ерекшеліктері мен олардың морфологиясының алуантүрлілігі	1 Сұрақ
9	Бактерия клеткасының беттік құрылымы.	1 Сұрақ
10	Бактерия қабықшасының химиялық құрамы мен құрылысы, грациликуттар және фирмакуттар деген терминдерді қалай түсінесіз, сипаттама беріңіз	1 Сұрақ
11	Бактериялардың қозғалуы және спирохеталардың қозғалыс мүшелері және қозғалу ерекшеліктері. Бактериялардың талшықтары, кірпікшелері және қылшықтары.	1 Сұрақ
12	Талшықтардың түрлері, құрылысы мен құрамы. Қозғалғыш бактериялардың таксис түрлерін атаңыз және сипаттама беріңіз.	1 Сұрақ
13	Бактериялардың клетка ішілік құрылымы. Цитоплазма. Цитоплазмалық мембрана (ЦПМ) құрамы. Цитоплазмалық мембрананың негізгі атқаратын қызметі.	1 Сұрақ
14	Клеткалық айналым, бактериялардың дифференцирленуі (мүшеленуі) түрлері. Миксоспора, экзоспора және эндоспора түзілу процесіне сипаттама беріңіз	1 Сұрақ
15	Эукариотты микроорганизмдер және олардың негізгі ерекшеліктері	1 Сұрақ
		2 Бөлім*
1	Микроорганизмдер әлемінің қоректену түрлері	2 Сұрақ
2	Микроорганизмдердің табиғатта таралуы. Ауа және топырақта таралу ерекшеліктері.	2 Сұрақ
3	Микроорганизмдердің су қоймаларында және адам мен жануарлардың организмде тіршілік ету. Адамның қалыпты микрофлорасы дегенді қалай түсінесіз?	2 Сұрақ
4	Микроорганизмдерге сыртқы қоршаған орта факторларының әсері. Биотикалық және абиотикалық факторлар.	2 Сұрақ
5	Микроорганизмдер және заттар айналымы. Табиғи қосылыстардың ыдырауындағы микроорганизмдердің маңызы.	2 Сұрақ
6	Микроорганизмдер систематикасы. Бактерия клеткаларын жүйелеу. Штамм, клон, түр, туыс терминдеріне сипаттама беріңіз.	2 Сұрақ
7	Прокариоттар патшалығы қандай бөлімдерге бөлінеді және оларға қысқаша сипаттама беріңіз	2 Сұрақ
8	Бактериялардың систематикасына көзқарастардың дамуы, нумерлік	2 Сұрақ

	таксономия, серодиагностика, хемосистематика және геносистематика.	
9	Микроорганизмдер генетикасы. Спонтанды және индуцирленген өзгергіштік.	2 Сұрақ
10	Микроорганизмдердің қоршаған ортадағы зат айналымына қатысуы (азот және фосфор айналымы).	2 Сұрақ
11	Микроорганизмдердің қоршаған ортадағы зат айналымына қатысуы (оттегі, көміртегі және күкірт айналымы).	2 Сұрақ
12	Микроорганизмдер метаболизмі туралы жалпы түсінік. Хемоорганотрофтар мен хемолитотрофтар	2 Сұрақ
13	Вирустардың ашылу тарихы, вирустардың негізгі ерекшеліктері, вирустарды бөліп алу әдістері және олардың химиялық құрамы.	2 Сұрақ
14	Вирустардың морфологиялық түрлері және вирустардың репродукциясына сипаттама беріңіз.	2 Сұрақ
15	Фагтар, фагтардың классификациясы мен құрылысы және фагтармен клетканың қарым-қатынасы.	2 Сұрақ
		3 Бөлім*
1	Микроорганизмдер клеткасының қабықшасы, ерекшелігі, атқаратын қызметі, Грам бойынша бояу әдістері, әдістің ретін келтіріңіз. Неліктен бактерия клеткалары екі түрлі боялады?	3 Сұрақ
2	Микроорганизмдердің қор заттарының ерекшелігі, оларды анықтау тәсілдері, гликоген, β-окси май қышқылдарын, крахмалды қалай анықтайды?	3 Сұрақ
3	Микроорганизмдер морфологиялық алуантүрлілігі. Микроорганизмдердің морфологиясын зерттеу әдістеріне сипаттама беріңіз.	3 Сұрақ
4	Микроорганизмдердің спора түзу процесі, кезеңдері, спораны бақылау тәсілдері. Ожешко әдісі бойынша қышқылдармен өңдеу уақыты қандай?	3 Сұрақ
5	Микроорганизмдердің температураға байланысты топтарға бөлінуі. Мезофилді, термофилді және психрофилді бактерияларды өсіру үшін оларға қандай температура оптималды, минималды және максималды болып саналады?	3 Сұрақ
6	Адамның қалыпты микрофлорасы. Ауыз қуысының микрофлорасына сипаттама беру үшін қандай препарат жасаймыз? Ауыз қуысының тұрақты және кездейсоқ микрофлорасына сипаттама беріңіз.	3 Сұрақ
7	Ауа микрофлорасы, микробтардың түрлік құрамы, микроорганизмдердің таралу заңдылықтары және ауадан микроорганизмдерді қандай әдістерді қолдана отырып бөліп алуға болады?	3 Сұрақ
8	Прокариоттарды идентификациялау барысында көңіл бөлетін негізгі қандай белгілерге сүйеніп талдайды сызбанұсқасын көрсетіңіз және қысқаша сипаттама беріңізі.	3 Сұрақ
9	Микроорганизм клеткаларына температураның әсері қалай зерттеледі? Спора түзуші бактериялар қандай температураға төзімді болып келеді?	3 Сұрақ
10	Кохтың седиментациялық әдісі қалай жүргізіледі? 10 минут тәжірибие жүргізу барысында 1 м ³ ауадағы микроорганизмдердің саны қалай есептелінеді?	3 Сұрақ
11	Аттрактант және реппелент терминдеріне сипаттама беріңіз. Зертханалық жағдайда микроскоппен аэротаксис құбылысын қалай бақылайды?	3 Сұрақ
12	Бактериялардың клеткасын Грам тәсілімен бояудың принципін түсіндіріңіз.	3 Сұрақ
13	Не себепті бактерияларды Грам тәсілімен бояған кезде әртүрлі болады?	3 Сұрақ
14	Бактериялардың клеткаларын Грам тәсілімен бояу барысында қызыл немесе көк түске боялады, яғни, грам оң және грам теріс болып екі топқа	3 Сұрақ

	жіктеледі. Осындай бактериялардың топқа жіктелінуінің себебін айтып беріңіз.	
15	Сұйық қоректік ортаға бактерияларды үш тәулік мерзімде термостатта өсірдік. Бактериялардың өсу деңгейін немесе өспегендігін қандай белгілеріне қарап анықтауға болады.	3 Сұрақ
16	Бактерияларды идентификациялаған кезде ең бірінші қандай қасиеттеріне көңіл бөлінеді, оны атап көрсетіңіз?	3 Сұрақ
17	Микроорганизмдердің генерация уақыты деген: а) өлу фазасы басталған уақыт; ә) клеткалардың екі еселену уақыты; б) нақты бір уақыттағы бөліну саны; в) популяциядағы клеткалардың саны өте жоғарғы мөлшерге жету уақыты	3 Сұрақ
18	Ауадағы микроорганизмдердің жалпы санын қалай анықтайды?	3 Сұрақ
19	Табиғаттағы азот және фосфор айналымының сызба нұсқасын көрсетіңіз және қысқаша түсінік беріңіз.	3 Сұрақ
20	Табиғаттағы көміртегі мен оттегі айналымының сызба нұсқасын көрсетіңіз және қысқаша түсінік беріңіз.	3 Сұрақ
21	Микроорганизмдерге сыртқы ортаның факторларының әсері. Органың қышқылдылығына байланысты қандай топтарға бөлуге болады?	3 Сұрақ
22	Микроорганизмдерге ультракүлгін сәулелерімен өндеген кезде қандай ақылдарды алуға болады: а) таза дақылды; ә) мутантты дақыл; б) аралас дақыл; в) популяциялар жиынтығын.	3 Сұрақ
23	Микроорганизмдердің төменгі және жоғарғы температурады өсу қабілеттіліктеріне байланысты қандай топтарға бөлінеді, қысқаша сипаттама беріңіз.	3 Сұрақ
24	Микроскоптың негізгі техникалық сипаттамасын атаңыз.	3 Сұрақ
25	Микроскоптың оптикалық бөліміне жататын бөліктер және олардың атқаратын қызметі қандай атап көрсетіңіз.	3 Сұрақ
26	Клетка пішіні шар тәрізді болып келетін бактериялар тобын қалай атайды? а) таяқшалар; ә) спириллалар; б) диплобактериялар; в) коккалар	3 Сұрақ
27	Микроскопиялық препараттар, бекітілген және жаншылған тамшы препаратын жасау әдісіне сипаттама беріңіз.	3 Сұрақ
28	Микроорганизмдер морфологиялық белгілері бойынша қандай топтарға бөлінеді суретін салып көрсетіңіз.	3 Сұрақ
29	Қандайда бір бактерияның клеткасын Грам тәсілімен бояу барысында қызыл түске боялса, зерттелген бактерия клетка қабықшасы бойынша қандай топқа жататындығы білдіреді?	3 Сұрақ
30	Бактериялардың спора түзуі. Мына көрсетілген бактериялардың ішінде қайсысы спора түзеді: а) <i>Pseudomonas</i> ; ә) <i>Mycobacterium</i> ; б) <i>Bacillus</i> ; в) <i>Streptococcus</i>	3 Сұрақ

Әдістемелік бюро төрағасы _____ А.В.Гончарова

Кафедра меңгерушісі _____ Б.К. Заядан

Оқытушы _____ Р.Қ. Сыдықбекова